

Sarajevo, 10.08.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
03.08.2020.- 07.08.2020.

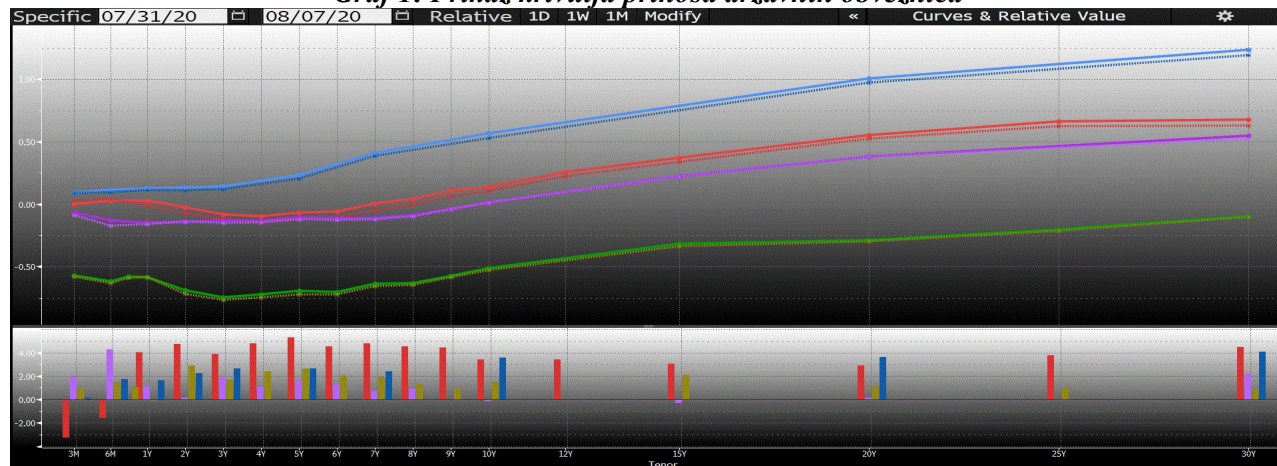
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	31.7.20	-	7.8.20		31.7.20	-	7.8.20		31.7.20	-	7.8.20		31.7.20	-	7.8.20	
2 godine	-0,71	-	-0,68	↗	0,11	-	0,13	↗	-0,07	-	-0,02	↗	-0,12	-	-0,12	→
5 godina	-0,72	-	-0,69	↗	0,20	-	0,23	↗	-0,12	-	-0,07	↗	-0,11	-	-0,10	↗
10 godina	-0,52	-	-0,51	↗	0,53	-	0,56	↗	0,10	-	0,14	↗	0,02	-	0,01	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	31.7.20	-	7.8.20	
3 mjeseca	-0,559	-	-0,542	↗
6 mjeseci	-0,632	-	-0,617	↗
1 godina	-0,561	-	-0,539	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 07.08.2020. godine (pune linije) i 31.07.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su blago povećani u odnosu na prethodni tjedan, pri čemu su prinosi njemačkih obveznica zabilježili rast između 1,5 i 3 bazna boda. Istodobno, prinosi italijanskih obveznica su smanjeni između 6 i 9,5 baznih bodova, što je utjecalo na smanjenje razlike između desetogodišnjih njemačkih i italijanskih obveznica na razinu od oko 143 bazna boda, a što je najmanje od 21. veljače ove godine. Također, prinosi španjolskih obveznica su smanjeni između 3 i 6 baznih bodova. Proteklog tjedna je objavljen veći broj ekonomskih pokazatelja za mjesec lipanj i srpanj, a koji su ukazali na oporavak glavnih pokazatelja, nakon što su isti zabilježili nagli pad u mjesecima kada su ekonomije bile zatvorene. Među ovim pokazateljima su i PMI indeksi koji su na razini eurozone dostigli razine preko 50 bodova, a što je granična vrijednost koja razdvaja rast od kontrakcije. Ekonomist IHS Markita Smith je rast PMI indeksa povezao sa snažnim rastom kako outputa, tako i novih porudžbina, ali je, ipak, naglasio da ova istraživanja ukazuju na to da je potražnja još uvijek ispod razina zabilježenih prije krize izazvane pandemijom. Također, podaci o industrijskoj i prerađivačkoj proizvodnji najvećih europskih ekonomija su bili bolji od očekivanja, pa su na mjesečnoj razini uglavnom zabilježili znatno

veći rast u odnosu na očekivanja. Isti podaci su, promatrano na godišnjoj razini, i dalje u negativnoj zoni, ali su i ti podaci uglavnom bili bolji od očekivanja.

Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da je ECB posvećena pružanju podrške ekonomiji eurozone usljed pandemije, koristeći masivne kupovine obveznica kao glavnu alatku. Ovakvi komentari bi mogli utjecati na povećanje očekivanja tržišnih sudionika da bi ECB već u rujnu, kada se očekuje objavljivanje novih ekonomskih prognoza, mogla povećati iznos programa kupovina koji je uveden zbog pandemije (PEPP), a koji trenutačno iznosi 1,35 bilijuna EUR. ECB je objavila podatke o obavljenim kupovinama obveznica putem programa APP i PEPP, prema kojima je ova institucija u okviru APP programa u srpnju izvršila kupovine u vrijednosti 21,6 milijardi EUR, što je najmanji iznos od siječnja. U okviru PEPP programa (program uveden zbog pandemije) u istom mjesecu je kupljeno 85,5 milijardi EUR, što je najmanji iznos mjesečnih kupovina od njegovog uvođenja. Na financijskim tržištima je primijećeno da su se „prekomjerne kupovine“ obveznica u odnosu na kapitalni ključ u ovom razdoblju odnosile na obveznice Italije, a što je pomoglo da se razlika između desetogodišnjih njemačkih i italijanskih obveznica smanji ka razini od oko 150 baznih bodova.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI indeks prerađivačkog sektora – EZ (final.)	SRPANJ	51,1	51,8	47,4
2.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	SRPANJ	55,1	54,7	48,3
3.	Kompozitni PMI indeks – EZ (final.)	SRPANJ	54,8	54,9	48,5
4.	Maloprodaja – EZ (G/G)	LIPANJ	-0,2%	1,3%	-3,1%
5.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	LIPANJ	-3,8%	-3,7%	-5,0%
6.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	LIPANJ	-18,5%	-11,3%	-29,3%
7.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	LIPANJ	-11,4%	-11,7%	-19,5%
8.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	LIPANJ	-12,9%	-11,7%	-23,4%
9.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	LIPANJ	-16,0%	-13,7%	-20,5%
10.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	LIPANJ	-15,2%	-14,0%	-24,7%
11.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	LIPANJ	-13,3%	-12,5%	-25,2%
12.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	LIPANJ	-	-9,7%	-11,9%
13.	Bilanca proračuna – Italija (u milijardama EUR)	LIPANJ	-	-7,2	-21,0
14.	Bilanca proračuna – Francuska (u milijardama EUR)	LIPANJ	-	-124,9	-117,9
15.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	LIPANJ	11,3	15,6	7,0
16.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	LIPANJ	-	-7,96	-7,46
17.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR)	LIPANJ	-	6,23	5,58
18.	Promjena broja zaposlenih – Španjolska (u '000)	SRPANJ	20,0	-89,8	5,1
19.	Stopa nezaposlenosti – Irska	SRPANJ	-	5,0%	4,6%
20.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	SVIBANJ	-	17,0%	15,7%
21.	Stopa nezaposlenosti – Portugal (tromjesečno)	II tromjesečje	-	5,6%	6,7%
22.	Stopa inflacije – Nizozemska	SRPANJ	-	1,6%	1,7%

SAD

Zvaničnici Feda su upozorili da će druga runda fiskalnih olakšica biti kritična za ekonomiju SAD s obzirom na to da zakonodavci nastavljaju da pregovaraju o dodatnoj pomoći. Do kraja proteklog tjedna u SAD nije postignut dogovor o novom paketu pomoći zbog pandemije. Desetine milijuna Amerikanaca koji su ostali bez posla kao rezultat pandemije oslanjali su se na pojačane isplate osiguranja zbog nezaposlenosti koje je Kongres odobrio u ožujku, dok privremeni moratorij na deložacije i dalje omogućava da građani ostanu u svojim domovima. Nepostizanje dogovora, utjecalo je na to da predsjednik SAD Trump u subotu potpiše 4 izvršna naloga, uključujući produžetak osiguranja za nezaposlene, kao i odgodu plaćanja određenih kredita.

Predsjednik Feda iz Čikaga Evans je izjavio da je „izuzetno važno“ za SAD da isporuči još jedan krug fiskalnih mjera, kako bi se ekonomiji pomoglo da prevaziđe pandemiju, jer je fiskalna politika bila nevjerovatno važna za podršku ekonomiji u uvjetima pada sa kojima se suočavalo. Predsjednik Feda iz St.

Luisa Bullard je izjavio da očekuje da će ekonomija SAD zabilježiti snažan rast u III tromjesečju, nakon usporenja u srpnju, jer će pandemija biti efikasnije kontrolirana. Predsjednik Feda iz San Franciska Mary Daly smatra da ekonomija SAD treba više podrške nego što se prvobitno očekivalo budući da novi val pandemije utječe na ekonomski rast.

Viši zvaničnici SAD i Kine će analizirati implementaciju faze I trgovinskog sporazuma, kao i međusobne prigovore u sve napetijim odnosima ovih zemalja. Zvaničnici bi trebalo da 15. kolovoza održe video konferenciju. Predstavnik SAD za trgovinske odnose Robert Lighthizer i zamjenik premijera Kine Liu He, koji su glavni pregovarači u ovim odnosima, će, također, sudjelovati na ovoj video konferenciji.

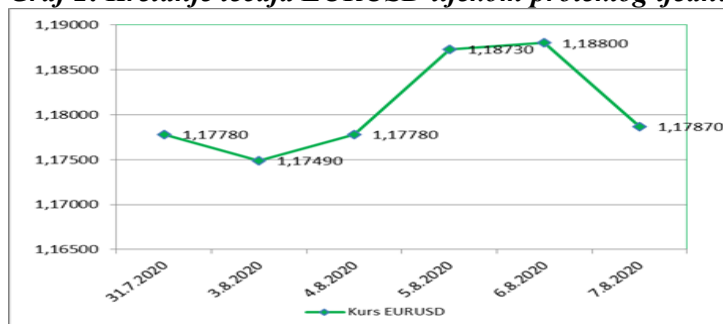
Na kraju proteklog tjedna objavljeni su veoma pozitivni podaci sa tržišta rada SAD za srpanj, te je pored većeg pada stope nezaposlenosti, zabilježen rast zaposlenih u skoro svim vodećim sektorima.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI prerađivački sektor F	SRPANJ	51,3	50,9	49,8
2.	ISM prerađivački sektor	SRPANJ	53,6	54,2	52,6
3.	Tvorničke porudžbine	LIPANJ	5,0%	6,2%	7,7%
4.	Porudžbine trajnih dobara F	LIPANJ	7,3%	7,6%	15,0%
4.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite	31. srpnja	-	-5,1%	-0,8%
5.	ADP promjena broja zaposlenih	SRPANJ	1.200.000	167.000	4.314.000
6.	Trgovinska bilanca (u mlrd USD)	LIPANJ	-50,2	-50,7	-54,8
7.	ISM uslužni sektor	SRPANJ	55,0	58,1	57,1
8.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	1. kolovoza	1.400.000	1.186.000	1.435.000
9.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	25. srpnja	16.900.000	16.107.000	16.951.000
10.	Stopa nezaposlenosti	SRPANJ	10,6%	10,2%	11,1%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,1778 na razinu od 1,17870. Iako je deprecijacija USD bila više izražena tijekom prošlog tjedna, objavljivanje pozitivnih podataka za tržište rada u SAD u petak, je utjecalo na korekciju tečaja EURUSD na kraju proteklog tjedna.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna održana je sjednica MPC BoE na kojoj je referentna kamatna stopa zadržana na istoj razini, odnosno na 0,1%, dok je program kvantitativnih olakšica zadržan na razini od 745 milijardi funti. Ove odluke su donesene jednoglasno. BoE smatra da GDP Velike Britanije neće premašiti razinu iz IV tromjesečja 2019. godine do kraja 2021. godine, uz postojanje rizika daljeg smanjenja GDP-a, dok se očekuje da će inflacija ostati na razini od oko 2% u naredne dvije godine. Također, BoE je istaknula da neće pooštravati politiku sve dok inflacija ne dostigne održivu ciljanu razinu. BoE očekuje da će nezaposlenost dostići vrhunac na razini od 7,5% do kraja ove godine, što je skoro duplo veća nezaposlenost u odnosu na trenutačnu stopu, ali, ipak, niža nego što je BoE ranije očekivala, a to je bila stopa blago iznad 10%. Sveukupno promatrano, BoE očekuje da bi ekonomija u ovoj godini mogla zabilježiti pad od 9,5%. To bi bile najlošije performanse ekonomije u posljednjih 99 godina. Ipak, očekivanje pada od 9,5% je bolji podatak od prognoza iz svibnja, kada se očekivalo -14,0%, što bi bio

najgori pad u posljednja tri stoljeća.

Projekcije BoE su pokazale da će inflacija vjerojatno biti smanjena ispod nule u ovom mjesecu prije nego se ponovo vrte na razinu od 2%, dok se očekuje da će u narednih nekoliko godina, do 2023. godine, inflacija rasti ka razini od 2,3%. Iz BoE je, također, priopćeno da će analizirati negativne kamatne stope, kao i to da li postoje faktori koji bi mogli da promijene ranije stavove da se ova stopa održava blago iznad nule. U svakom slučaju, priopćeno je da su druge zemlje pokazale da banke često nisu u mogućnosti da smanje stopu depozita ispod nule, čime se limitiraju njihove mogućnosti da negativne kamatne stope prenesu na zajmodavce. Banke, također, strahuju da bi negativne kamatne stope mogle da uruše njihov kapital.

Usprkos tome što je BoE objavila neočekivano poboljšane prognoze za ekonomiju Velike Britanije u dolazećim mjesecima, analitičari i investitori na tržištu očekuju da bi rastući rizici poput ponovnog rasta broja inficiranih, neurednog Brexita, kao i samih prognoza BoE o dugoročnom oporavku, mogli da aktiviraju još jedan krug monetarnih stimulansa nakon ljeta.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PMI prerađivački sektor F	SRPANJ	53,6	53,3	50,1
2.	PMI uslužni sektor F	SRPANJ	56,6	56,5	47,1
3.	PMI kompozitni indeks F	SRPANJ	57,1	57,0	47,7
4.	PMI građevinski sektor	SRPANJ	57,0	58,1	55,3
5.	Broj novoregistriranih vozila (G/G)	SRPANJ	-	11,3%	-34,9%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,90019 na razinu od 0,90311, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,3085 na razinu od 1,3052.

JAPAN

Za Japan je objavljen finalni podatak GDP-a za I tromjesčje, koji je potvrdio očekivanja da je nastavljen pad ekonomskih aktivnosti u I tromjesčju. Početkom narednog tjedna se očekuje objavljivanje podataka o kretanju GDP-a za II tromjesčje, a istraživanje Reutersa ukazuje na to da je vjerojatno zabilježen rekordan pad ovog pokazatelja (27,2% na godišnjoj razini) zbog utjecaja krize izazvane pandemijom na poslovanje i potrošnju. Ovako niska očekivanja bi mogla potvrditi da se japanska ekonomija nalazi na putu snažnije recesije, te povećava očekivanja da Vlada treba da isporuči još jedan stimulativni paket, pored već najavljenih 2,2 bilijuna USD. Kao i na ostalim vodećim tržištima i Japan je zabilježio rast vrijednosti PMI indeksa tijekom srpnja iznad očekivanja. Ipak, bitno je naglasiti da se ovi pokazatelji još uvijek nalaze ispod granične razine od 50 bodova, ali rast istih može predstavljati signal da su pritisci na proizvođače donekle umanjeni i povećava nadu da je najgori utjecaj izazvan pandemijom okončan.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da postoji mogućnost da ova središnja banka razmisli o mogućnosti produženja roka nakon ožujka 2021. godine o pitanju šema financiranja usmjerenih ka financiranju tvrtki koje su pogođene pandemijom. On je dodao i da su rizici po ekonomiju Japana visoki jer se broj zaraženih korona virusom povećava, ne samo u Tokiju, već i izvan glavnog grada. Jedan od zakonodavaca vladajuće partije u Japanu Ando je izjavio da bi Vlada trebalo da ukine porez na promet od 10% kako bi se pomoglo ekonomiji koja je pogođena pandemijom. Ando je jedan od mlađih zakonodavaca Liberalno-demokratske partije koji predlažu ukidanje ovog poreza, čime bi se tvrtke izravno subvencionirale kako bi se izbjeglo zatvaranje istih. On je izjavio da je odluka Vlade da se porez na promet poveća na 10% sa ranijih 8% prošlog listopada bila „očigleda greška“ jer se ekonomija već tada nalazila u silaznoj putanji. Ipak, administracija premijera Abea je odbila ideju vraćanja ovog poreza na prvobitni status.

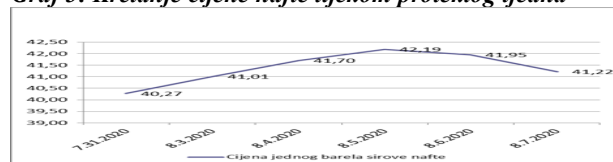
Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (tromjesečno) final.	I tromjesečje	-0,7%	-0,6%	-1,9%
2.	PMI indeks prerađivačkog sektora (final.)	SRPANJ	42,6	45,2	40,1
3.	PMI indeks uslužnog sektora (final.)	SRPANJ	45,2	45,4	45,0
4.	PMI kompozitni indeks	SRPANJ	43,9	44,9	40,8
5.	Stopa inflacije – Tokijo	SRPANJ	0,3%	0,6%	0,3%
6.	Monetarna baza (u bilijunima JPY)	SRPANJ	-	576,3	565,2
7.	Prodaja automobila (G/G)	SRPANJ	-	-20,4%	-26,0%
8.	Potrošnja stanovništva (G/G)	LIPANJ	-7,8%	-1,2%	-16,2%
9.	Zvanične rezerve (u milijardama USD)	SRPANJ	-	1.402,5	1.383,2

JPY je tijekom proteklog tjedna blago deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 124,75 na razinu od 124,85. JPY je blago deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine od 105,83 na razinu od 105,92.

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,27 USD (34,19 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je bilježila blagi rast i uglavnom se održavala na razini preko 41 USD po barelu. Utjecaj na rast cijene nafte imala su očekivanja investitora koji su dodatnu ponudu OPEC-a stavili u drugi plan u odnosu na znakove ekonomskoga oporavka vodećih ekonomijama. OPEC je povećao obujam proizvodnje nafte od ovog mjeseca, što predstavlja postupno ublažavanje povijesnoga smanjenja obujma ponude. Početkom tjedna cijena nafte je povećana pod utjecajem rasta dioničkih indeksa u SAD, Europi i Aziji. S&P indeks je povećan treću sesiju zaredom pod utjecajem špekulacija da će se se zakonodavci u SAD dogovoriti oko stimulativnog proračuna. Sredinom tjedna su se pojavile špekulacije da će u SAD doći do smanjenja obujma zaliha nafte, što je potaklo rast cijene nafte. Nakon što je EIA objavila vijest da su zalihe nafte smanjene na najnižu razinu od travnja, dok uvoz iz Saudijske Arabije bilježi smanjenje i približava se drugoj najnižoj razini uvoza koji je zabilježen, to je dodatno utjecalo na rast cijene nafte. Irak se najsnažnije obvezao da će u ovom mjesecu smanjiti obujam proizvodnje nakon što su ministar za naftu Iraka i suradnici iz Saudijske Arabije održali telefonski poziv prošlog tjedna. Drugi najveći proizvođač nafte unutar OPEC-a duže vremena zaostaje u poštovanju kvote smanjenja obujma proizvodnje, te se suočava sa pojačanim pritiscima od strane drugih članica na ispunjenje dogovorenih mjera. Na kraju prošlog tjedna cijena nafte je blago smanjena nakon što je objavljen podatak da je uvoz ovog energenta u Kinu smanjen 3,6% sa već rekordno niske razine zabilježene u prethodnom mjesecu. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 41,22 USD (34,97 EUR). Na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 2,36%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.975,86 USD (1.677,59 EUR). Tijekom proteklog tjedna, izuzev petka, cijena zlata je bilježila stalni rast, te su svakog dana dostizane rekordno visoke vrijednosti zlata, a najveća razina cijene od preko 2.060 USD po jednoj finoj unci zabilježena je na kraju trgovanja u četvrtak. Najveći utjecaj na rast cijene zlata imaju pojačani strahovi od ekonomskog usporjenja i krize izazvane pandemijom, što pojačava tražnju za sigurnim aktivama. Cijena zlata je sredinom tjedna probila razinu od 2.000 USD po unci, te se do kraja tjedna cijena zadržala na razinama preko 2.000 USD. Značajan utjecaj na rast cijene zlata imale su deprecijacija USD, pojačane geopolitičke tenzije, kao i neizvjesnosti oko uvođenja novih fiskalnih mjera u SAD. USD deprecira od ožujka, od kada je Fed donio odluku da smanji referentnu kamatnu stopu blizu nule i proširio kvantitativne olakšice i obujme kreditiranja na sve moguće načine, uključujući i međunarode FX svop linije. Investitori su bili u iščekivanju odluke SAD o pitanju fiskalnih mjera, dok fondovi koji trguju zlatom nastavljaju da povećavaju priljeve zlata. Do kraja prošlog tjedna u SAD nije postignut dogovor o novom paketu pomoći. U ovoj godini cijena zlata je povećana za više od 35%, što je jednim dijelom rezultat smanjenih, odnosno negativnih prinosa na državne obveznice, deprecijacije USD, te globalnih neizvjesnosti. Analitičari očekuju da će središnje banke nastaviti sa stimulansima što će značiti sporiji rast prinosa državnih obveznica i održavanje rasta cijene zlata. Na kraju prošlog tjedna cijena zlata je korigirana na niže, a najveći utjecaj imali su pozitivni podaci za tržište rada u SAD koji su objavljeni u petak. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.035,55 USD (1.726,94 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 3,02%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

